

AUTOBUSOVÝ ZDRAVOTNICKÝ PRAPOR A JEHO ÚKOLY

Podplukovník MUDr. Jan KRŠKA, podplukovník Josef LOUCKÝ, MNO

I. Charakteristika útvaru, jeho složení a úkoly jednotlivých součástí

Autobusový zdravotnický prapor (Abzpr) armády (frontu) je největším odsunovým zařízením zdravotnické služby pro pozemní odsun raněných a nemocných. Jedním koloběhem svých odsunových prostředků je schopen odsunout kolem 2000 raněných. Jeho hlavním úkolem je odsunovat raněné a nemocné z etap vojskového týlu (divizních obvazišť a samostatných zdravotnických oddílů) do nemocničních základů. Kromě toho může plnit buď v celku, nebo některými svými součástmi i jiné úkoly, kterými je pověřen zdravotnickou správou frontu nebo zdravotnickým oddělením armády (účast na přesunech polních nemocnic, řízení zdravotnických záloh apod.).

Abzpr armády je obvykle začleněn do zdravotnické zálohy armády a je v tomto případě podřízen veliteli zdravotnické zálohy. Abzpr frontu může být začleněn do zdravotnické zálohy zvláštního určení frontu a v tom případě je podřízen náčelníkovi zdravotnické správy frontu, nebo může být přidělen jako posilový prostředek prvosledové armádě a pak je na dobu svého přidělení podřízen veliteli zdravotnické zálohy armády. Pro plnění úkolů je abzpr armády nebo frontu vybaven kromě velitelství a odsunových jednotek (2 autobusové a 1 automobilní rota) zabezpečovacími jednotkami, jejichž úkolem je provádět nepřetržité materiální, technické a zdravotnické zabezpečení všech součástí praporu. Z odsunových prostředků je abzpr vybaven autobusy, nákladními automobily a zdravotnickými au-

tomobily. Průměrná kapacita jednoho autobusu je 20 raněných (nemocných), jednoho nákladního automobilu 15 raněných (nemocných), jednoho zdravotnického automobilu terénního (T-805, UAZ) 5 raněných (nemocných), jednoho zdravotnického automobilu silničního (Š-1200) 2 ranění (nemocní).

Velitelství a štáb abzpr odpovídají za řízení veškeré činnosti útvaru podle rozkazů nadřízeného náčelníka a za nepřetržitě materiální, technické a zdravotnické zabezpečení útvaru. K tomu zpracovává potřebnou dokumentaci a vydává rozkazy jednotlivým jednotkám útvaru. Musí mít neustálý přehled o činnosti a pohybu jednotlivých odsunových i dopravních prostředků útvaru, organizovat jejich využití, doplňování a odpočinek řidičů. K plánování a přehledu o využití prostředků zpracovává grafiky přeprav a vyhodnocuje jejich průběh a skutečné plnění.

Je-li velitel abzpr pověřen funkcí velitele nebo zástupce velitele zdravotnické zálohy, plní jeho štáb ještě další úkoly, vyplývající z řízení činnosti celé zdravotnické zálohy a útvarů v ní soustředěných.

K řízení a organizaci materiálního, technického a finančního zabezpečení útvaru má velitel abzpr týlovou, technickou a finanční skupinu, které mají za úkol zpracovávat a navrhnout řešení k využití a činnosti výkonných součástí útvaru v otázkách jeho všestranného a nepřetržitě zabezpečení podle své odbornosti.

Zabezpečovací, technické a týlové jednotky zabezpečují podle rozkazů velitele útvaru a podle odborných pokynů příslušných odborných náčelníků vnitřní chod a pořádkovou službu a starají se o materiální, technické a zdravotnické zabezpečení útvaru.

1. Velitelská četa zabezpečuje velitelství a štáb útvaru po stránce dopravní, spojovací, po stránce udržování vnitřního chodu, pořádkové služby a po stránce organizace a provádění zabezpečení bojové činnosti. K plnění těchto úkolů má družstva: a) automobilní, b) spojovací, c) pořádkové.

a) Automobilní družstvo zabezpečuje přesun velitelství a štábu útvaru a převoz materiálu těchto součástí. K tomu je vybaveno jedním speciálním automobilem — štábním vozem, třemi nákladními automobily a třemi osobními automobily.

b) Spojovací družstvo má úkol zabezpečovat stálé spojení s nadřízenými a podle rozkazu velitele útvaru spojení v rámci útvaru. Ke spojení s nadřízeným je vybaveno rádiovou stanicí. RM-31-M se stanicí R-105.

c) Pořádkové družstvo zajišťuje řádný chod vnitřní služby a bojové zabezpečení na VS útvaru a regulaci během přesunů. K tomu je vybaveno sedmi motocykly a dvěma rádiovými stanicemi FR-11-M.

2. Rota technického a týlového zabezpečení zabezpečuje útvar po technické a týlové stránce, provádí zásobování, skladování a přípravu automobilního a týlového materiálu. K plnění

těchto úkolů buduje polní park a hospodářskou výdejnu a má tyto součásti: a) technickou opravnu, b) sklad automobilního materiálu, c) četou automobilní, d) hospodářské družstvo, e) sklady.

a) Technická opravna provádí běžné a výjimečně i střední opravy automobilní techniky útvaru. K tomu je vybavena příslušnými odborníky, materiálem a pojezdovou automobilní dílnou — PAD 3, vyprošťovací a další technikou.

b) Sklad automobilního materiálu skladuje potřebné náhradní díly a ostatní materiál nutný k provádění oprav automobilní techniky.

c) Automobilní četa přepravuje materiál parkové roty a skladu automobilního materiálu. K tomu je vybavena čtrnácti nákladními automobily.

d) Hospodářské družstvo a e) sklady zabezpečují stravování příslušníků útvaru a zásobování proviantem, výstrojním materiálem, PHM a dalšími druhy materiálu. K tomu jsou vybaveny dvěma polními kuchyněmi, příslušným materiálem a dopravními prostředky.

3. Obvaziště poskytuje první lékařskou pomoc příslušníkům útvaru, provádí odsun raněných a nemocných od součástí útvaru, pokud jsou v prostoru soustředění nebo v prostoru zálohy, a zabezpečuje jejich odsun na vyšší zdravotnické etapy. K tomu je vybaveno jedním lékařem, dvěma ZI a dvěma SR-řidiči, příslušnou náležitostí zdravotnického materiálu a jedním nákladním automobilem pro jeho přepravu a jedním zdravotnickým automobilem. V případě potřeby dalších odsunových prostředků vyžaduje náčelník obvaziště dopravní prostředky od velitele útvaru.

Odsunové prostředky jsou hlavními výkonnými složkami útvaru pro vlastní odsuny raněných a nemocných, ke kterým je útvar určen. Odsunové jednotky jsou tvořeny dvěma autobusovými rotami a jednou automobilní rotou. Přestože je toto složení u abzpr armády i frontu stejné, existují drobné rozdíly ve složení jednotlivých rot:

Druhá autobusová četa druhé roty je u armádního abzpr vybavena autobusy obdobně jako první četa, zatímco u frontového abzpr má jedno družstvo s deseti autobusy a jedno družstvo s deseti zdravotnickými automobily. Automobilní rota armádního abzpr má jednu četou zdravotnických a jednu četou nákladních automobilů, zatímco automobilní rota frontového abzpr má obě čtyři vybaveny nákladními automobily.

Odsunové jednotky mohou být zasazovány v celku (po rotách) nebo po menších jednotkách (četách, družstvech), nebo mohou být zasazena samostatně i jednotlivá vozidla.

Automobilní rota armádního abzpr bývá po malých součástech nebo i po jednotlivých automobilech přidělována k provádění odsunů z plukovních obvazišť na divizní obvaziště (samostatné zdravotnické oddíly, dočasná lékařská ošetrovací střediska), automobilní rota

frontového abzpr se využívá po částech k posílení dopravní kapacity automobilních jednotek nemocnic tak, aby je bylo možno přesunout jedním koloběhem. Tyto přidělené automobilní jednotky nebo jednotlivé automobily přecházejí v tom případě do přímé podřízenosti a materiální a zdravotnické péče těch zařízení a etap, kterým jsou přiděleny.

Autobusové roty převážně po menších částech provádějí odsun raněných z divizních obvažišť (samostatných zdravotnických oddílů) do nemocničních základen. Tato činnost je řízena zdravotnickými orgány velitelství armády, a proto je pro její zabezpečení podle potřeby i abzpr frontu v celku nebo po rotách, popřípadě menších jednotkách přidělován prvosledovým armádám. Pokud není přidělen v celku i s velitelstvím a zabezpečovacími jednotkami, přecházejí jeho součásti přidělené armádě do dočasné velitelské podřízenosti a materiální péče armádního abzpr.

Řízení a provádění odsunů z divizních obvažišť (SZO) do nemocniční základny (viz schéma 1) se uskutečňuje tak, že ze zdravotnické zálohy, která je stálým stanovištěm rozmístění abzpr, je vyslán na rozkaz náčelníka zdravotnické služby armády příslušný počet autobusů nebo celá autobusová jednotka ke skupině pro řízení odsunů, která má stálé spojení s rozvinutými etapami typu DO (SZO) a podle potřeby odesílá autobusy k těmto etapám. Při tom jim stanoví osu přesunu k dané etapě a osu přesunu zpět přes své stanoviště do nemocniční základny. Po přesunu k určené etapě jsou autobusy naloženy raněnými (nemocnými) a provedou jejich od-

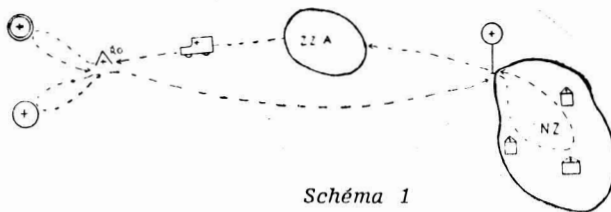

Schéma 1

sun po dané ose do nemocniční základny. Zde je předají na rozdělovně raněných nebo v jiných zařízeních NZ, která jim určí náčelník rozdělovně, a vracejí se zpět na svou základnu do zdravotnické zálohy, kde musí být organizováno doplnění a ošetření vozidel a odpočinek řidičů před dalším zasazením.

Poněkud jiná situace je u frontového abzpr, je-li zařazen do zdravotnické zálohy zvláštního určení (ZZZU) frontu a odtud po částech zasazován k likvidaci ohnisek hromadných ztrát (viz schéma 2). V tom případě odesílá velitel abzpr na rozkaz náčelníka zdravotnické správy frontu potřebný počet autobusů do shromaždiště zasažených, odkud provedou odsun do nejbližší nemocniční základny. Samozřejmě, že musí velitel abzpr vydat jednotce, kterou odesílá k plnění úkolu, řádný rozkaz s určením osy přesunu a místa, kde se má hlásit po provedení akce.

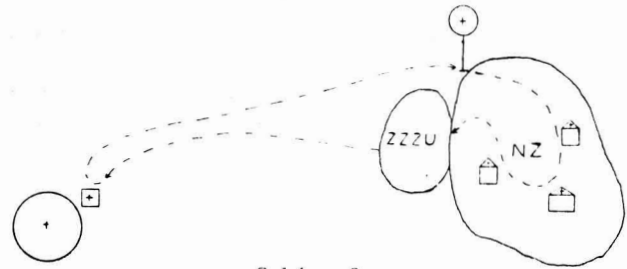

Schéma 2

Podle předpokládaných kalkulací odsunové kapacity jednotlivých dopravních prostředků je schopno jedno autobusové družstvo odsunout jedním koloběhem 200 raněných, jedno družstvo nákladních automobilů 150 raněných (při použití souprav DRNA 80—100 raněných), jedno družstvo zdravotnických automobilů 20 až 50 raněných (nemocných) podle druhu zdravotnických automobilů, které má k dispozici.

K tomu, aby této kapacity bylo dosaženo, je nutno autobusy a nákladní automobily přizpůsobit pro odsun. Vystrojení autobusů pro odsun se provádí zdravotnickými nosítky a popruhy, nákladní automobily se připraví pro odsun vybavením nosítky nebo soupravou DRNA. (Popis vystrojení odsunových prostředků je uveden v předpise Takticko-technická data polní zdravotnické výstroje, ev. zn. Zdrav-23-2, a zcela podrobně v předpise Pozemní prostředky pro zdravotnický odsun, ev. zn. Zdrav-23-6.)

II. Zásady organizace přeprav

Po převzetí rozkazu k provedení přepravy si velitel proudu [jednotky, útvaru] ujasní celkový plán provedení úkolu, zhodnotí situaci, provede časovou kalkulaci a podle potřeby vydá předběžné nařízení k přepravě jednotky (útvaru). V něm seznámí podřízené velitele v základních rysech s uloženým úkolem, určí dobu pohotovosti jednotky (útvaru) a místa a způsoby její kontroly, stručně charakterizuje bojovou situaci a určí svého zástupce.

Na základě předběžného nařízení zahájí jednotka (útvar) přípravné práce (příprava vozidel, materiálu apod.).

Souběžně s přípravou jednotky (útvaru) organizuje velitel podle potřeby průzkum pochodové osy a nakládacích prostorů, součinnost s orgány silniční pořádkové služby (na obsluhovaných silnicích), před plněním odsunových úkolů naváže součinnost se skupinou pro řízení odsunů a s orgány zdravotnických etap a podílí se na zpracování plánu přepravy. Na závěr této činnosti provede kontrolu pohotovosti a vydá rozkaz k provedení přepravy (většinou ústně, přičemž podle potřeby provede instruktáž např. o zvláštích vyplývajících z péče o odsunované raněné).

V rozkaze zejména uvádí:

- úkol přepravy,
- místo a čas naložení raněných (přepra-

vovaného materiálu), seřazení proudu, číslo pochodového proudu,

— osu přesunu, výchozí místo, regulační čáry, rozchodiště, doby průjezdu, nebezpečná místa na ose,

— místo vozidel (součástí) v proudu,

— rychlost jízdy se zřetelem na přepravované osoby (materiál), vzdálenosti mezi vozidly při jízdě a za zastávek,

— dobu a místo zastávek (malých a popřípadě velkých),

— opatření k ochraně a obraně proudu, výstroj vojáků a vozidel s důrazem na ochranu proti ZHN, opatření pro zajištění bezpečnosti při nakládání a vykládání,

— signály pro řízení proudu, varovné signály a spojení,

— materiální, technické a zdravotnické zabezpečení (stravování, doplňování PHM, složení a činnost technických uzavíracích hlídek, ošetření a odsun raněných),

— místo a čas vykládání a další činnost po skončení přepravy.

Přesun proudu řídí velitel proudu podle předem sestaveného grafikonu, který se zpracovává na štábu abzpr na základě prostorových a časových údajů rozkazu nadřízeného pro všechny organické i posilové součásti podle ustálené formy automobilních jednotek. Grafikon je přílohou rozkazu velitele pro přesun. Na stupni autobusové (automobilní) roty a níže je výhodné zpracovávat grafikon přímo do pracovní mapy. Velitel proudu je povinen dbát na přesné dodržování jednotlivých časových termínů jak při nakládání, tak i při vlastním přesunu a při vykládání.

Při nakládání raněných a nemocných je nutno, obdobně jako při nakládání materiálu, zabezpečit plynulost příjezdu vozidel k nakládacím místům, jejich naložení a odjezd na základě dohovorů velitele proudu s odpovědným orgánem příslušné zdravotnické etapy o navádění a cirkulaci vozidel a o organizaci vlastního nakládání. Po naložení a seřazení proudu překontroluje velitel osobně připravenost k plnění úkolu, přičemž se zvláště přesvědčí o tom, zda všichni příslušníci znají úkol přepravy a osu přesunu.

K odpočinku, výdeji stravy, kontrole technického stavu vozidel, doplnění PHM a ke kontrole stavu převážených raněných a nemocných se určují malé a velké zastávky. Malé zastávky si určuje velitel proudu, velké zastávky mu zpravidla určí nadřízený náčelník při přepravě na několikasetkilometrové vzdálenosti, které u abzpr nebudou pravidlem.

Zabezpečení bojové činnosti proudů se uskutečňuje podle konkrétní situace a v závislosti na stupni ochrany a obrany použitých komunikací silničními nebo jinými jednotkami. Zahrnuje zpravidla průzkum, zajištění, protivzdušnou obranu, ochranu proti ZHN a maskování. Pokud není nařízeno jinak, zajišťují se proudy na komunikacích vlastními prostředky.

Průzkumem si velitel proudu zjišťuje situaci a potřebné údaje o prostorech nakládání (vykládání), o prostorech zastávek a o celé pochodové ose. Přitom se zvláště zaměřuje na zjištění překážek, objížděk, stavu vozovek, objektů na komunikaci a na údaje o radiační a chemické situaci. Při přesunu organizuje velitel pochodové zajištění, jehož hlavním úkolem je varovat před nenadálým napadením a získat a poskytnout čas potřebný pro rozhodnutí a organizování obrany proudu. Čelní zajištění — většinou ve směru pochodu předsunuté vozidlo — provádí zároveň radiační a chemický průzkum a pozorování. Zadní zajištění tvoří zpravidla technická uzavírací hlídka. Protivzdušná obrana proudu spočívá v organizaci protivzdušného pozorování, příjmu signálů a uvědomování jednotky o vzdušném nepříteli. Podle terénních možností se proud v případě ohrožení vzdušným nepřítelem rozptyluje do délky i šířky a řidiči vyhledají vhodná místa pro skryt a maskování vozidel. Ochrana proti ZHN záleží především v soustavnosti provádění chemického a radiačního průzkumu, organizaci varování a při ohrožení napadení, obdobně jako při protivzdušné obraně, ve využití ochranných vlastností terénu a v rozptýlení. Při překonávání zamořených prostorů je velitel povinen nařídit provedení všech opatření nutných k omezení možnosti zamoření převážených osob i materiálu podle zásad popsaných v předpise Sm-týl-3 a ve Směrnících MNO-HT/ZS čj.: 013865/1963.

Při rozmístění abzpr je nutno vedle popsaných zásad v rámci zabezpečení bojové činnosti zajistit:

— chod strážní služby a vybudování systému kruhové obrany,

— organizovat součinnost v obraně a ochraně s nejbližšími jednotkami a útvary,

— určit pohotovostní jednotku, místo jejího soustředění a činnost při různých druzích poplachů,

— vybudovat úkryty a okopy pro osoby a techniku,

— určit způsob a směr rychlého opuštění prostoru a vyhledat záložní prostor.

III. Místo abzpr a jeho činnost v systému zdravotnického zabezpečení soudobých operací

I když se v současné době počítá vedle dozemních odsunových prostředků s prostředky vzdušnými a popřípadě podle lokalizace válčiště i s některými dalšími (lodní doprava), zůstává v našich podmínkách abzpr nejnutenějším a nejvýkonnějším prostředkem pro odsun raněných a nemocných ze zdravotnických etap vojskového týlu do nemocničních základů fronty. Řízením tohoto odsunu je pověřen stupeň zdravotnické služby vševojskové armády, který pro tento úkol kromě vlastního armádního abzpr dostává přidělen dočasné podřízenosti i některý frontový abzpr nebo

alespoň jeho část. Pro přidělení celého frontového abzpr včetně velitelství a zabezpečovacích jednotek není pak rozdílu v činnosti armádního a frontového abzpr, protože plní shodný úkol. Při přidělení jen některé části (autobusové roty, čtyři apod.) přechází pak tato jednotka do velitelské podřízenosti a materiální péče armádního abzpr a plní úkol v rámci jeho úkolu a podle rozhodnutí jeho velitele. Zvláštnosti vyplývající pro činnost frontového abzpr z jeho možného zařazení do zdravotnické zálohy zvláštního určení frontu a z jeho úkolů plněných ve prospěch zdravotnické služby frontu budou rozebrány v jednotlivých dalších statích této kapitoly.

Činnost abzpr od dosažení doby pohotovosti je možno ve většině případů členit do několika období:

1. do dosažení prostoru soustředění,
2. do dosažení prostoru zdravotnické zálohy (nebo ZZZU),
3. při plnění úkolu.

I když toto členění na jednotlivá období nemusí být za všech okolností a ve všech případech dodrženo (hlavně u armádního abzpr bude možná spíše výjimkou), bude rozebrána činnost abzpr po těchto obdobích s odkazy na možné varianty jiného pojetí činnosti.

1. Činnost abzpr do dosažení prostoru soustředění

Tato činnost se bude řídit rozkazem, který dostane velitel abzpr po dosažení doby pohotovosti. Půjde především o organizaci přesunu, tak jak je popsána v kapitole II., a o zpracování písemného hlášení o stavu útvaru, který velitel abzpr předkládá veliteli prostoru soustředění, nebo jeho orgánu, přebírajícímu útvar ve stanoveném regulačním místě.

Abzpr armády nemusí zaujímat prostor soustředění, v některých případech se přesune přímo do prostoru zdravotnické zálohy armády, kde se hlásí jejímu veliteli. V některých případech se nepřesunuje jako jeden celek, ale ihned po dosažení pohotovosti jednotlivých součástí (hlavně odsunových) je odesílá velitel abzpr podle rozkazu náčelníka zdrav. oddělení armády jednotlivě přímo k plnění úkolu (posílení divizní zdrav. služby odsunovými prostředky z automobilní roty, vyčlenění určitých autobusových jednotek k určeným DLOS apod.). V tom případě pak zaujímá prostor zdravotnické zálohy jen velitelství a zabezpečovací jednotky abzpr s určitým počtem odsunových prostředků, které zůstávají v záloze náčelníka zdrav. oddělení armády.

Abzpr frontu plní v tomto období většinou též úkoly přepravní, spočívající v posílení dopravní kapacity automobilních jednotek polních nemocnic tak, aby se mohly přesunout do prostoru soustředění jedním koloběhem. Na základě obdrženého rozkazu odešle velitel abzpr z prostoru, v němž dosáhl pohotovosti, určené počty dopravních prostředků (včetně

autobusů) dosud neuzpůsobených pro odsun raněných do míst, odkud vyjíždějí polní nemocnice. S využitím těchto prostředků se polní nemocnice přesunou do prostoru soustředění a na základě rozkazu, který mají od nadřízeného náčelníka, vrátí dopravní prostředky v prostoru soustředění zpět autobusovému zdravotnickému praporu. Ten je řádně převezme a v prostoru soustředění vystrojí pro odsun. Samostatně se tedy do prostoru soustředění většinou přesunuje z abzpr frontu jen velitelství a zabezpečovací jednotky, hlásí se v určeném regulačním místě, zaujmou určený prostor a připraví se k převzetí a rozmístění dopravních prostředků, které budou vráceny od polních nemocnic. Po vystrojení prostředků pro odsun hlásí velitel abzpr pohotovost nadřízenému náčelníkovi, kterým v tomto případě bývá náčelník FOS nebo náčelník některého VNZ, pověřený funkcí velitele prostoru soustředění.

2. Činnost abzpr do dosažení prostoru zdravotnické zálohy (nebo ZZZU)

V tomto období půjde opět o organizaci přesunu, hlášení veliteli zdravotnické zálohy (ZZZU) a zaujetí určeného prostoru s tím, že činnost armádního abzpr může být modifikována podle variant popsaných u bodu 1 této kapitoly. Abzpr frontu se většinou již přesunuje jako celek se všemi svými součástmi, v některých případech bez automobilní roty, která zůstává rozdělena polním nemocnicím pro posílení jejich dopravní kapacity. Ve většině případů bude velitelství a štábu abzpr využíváno k řízení a jeho součástí k organizaci vnitřního chodu a materiálnímu a technickému zabezpečení celé zdravotnické zálohy (ZZZU), přičemž jeho velitel bude ustanoven do funkce velitele nebo zástupce velitele zdravotnické zálohy (ZZZU).

3. Činnost abzpr při plnění úkolu

Abzpr armády bude mít stálé stanoviště vždy ve zdravotnické záloze armády, odkud bude vysílat podle rozkazů nadřízeného náčelníka jednotlivé odsunové jednotky (nebo i jednotlivá vozidla) k plnění úkolu tak, jak je popsáno v kapitole I. (schéma 1). Pokud bude armádě přidělen i celý abzpr frontu, bude jeho činnost obdobná. Vzhledem k tomu, že odsunové prostředky budou značnou dobu mimo prostor zdravotnické zálohy, je třeba zdůraznit nutnost vedení přehledu o všech vozidlech (jednotkách) přidělených nižším článkům zdravotnické služby a o všech vozidlech (jednotkách) plnících úkol na úseku DO (SZO) — NZ a o jejich pohybu.

Abzpr frontu bude mít své stanoviště buď v ZZZU frontu (bude-li celý v této záloze, nebo bude-li přidělovat jen některé odsunové jednotky armádě), nebo ve zdravotnické záloze

armády (bude-li přidělen armádě jako celek), kdy také jeho úkol bude totožný s armádním abzpr. V případě, že jeho stálé stanoviště zůstane v ZZZU, může plnit úkol tak, jak je popsáno v kapitole I (schéma 2) a kromě toho může vysílat další jednotky k posílení armádní zdravotnické služby nebo zdravotnické služby leteckých svazků a naopak zase přijímat zpět do své podřízenosti jednotky, které se na rozkaz nadřízeného náčelníka po plnění úkolu ve prospěch svazů vracejí do ZZZU. Plně i v tomto případě platí nutnost vedení přehledu o všech přidělených i zasažených jednotkách (vozidlech) a jejich pohybu.

Povinnosti vyplývající pro velitele abzpr z účasti na řízení zdravotnické zálohy (ZZZU) vyplynou nejlépe z jejího určení a úkolu, který zdrav. záloha (ZZZU) plní v rámci zdravotnického zabezpečení operace. ZZ armády je prostředkem náčelníka zdravotnického oddělení armády určeným k soustředění záložních sil a prostředků zdravotnické služby armády, jejich vysílání k podřízeným a naopak jejich přebírání zpět do zálohy k jejich doplňování, zásobování a technickému zabezpečení. Kromě toho plní ZZ A svými vyčleněnými skupinami z Aozps úkol úzce se dotýkající přímo abzpr, a to řízení odsunů. Velitelem ZZ armády je většinou náčelník armádního oddělení zdravotnických posilových skupin (Aozps), funkci štábu zastává štáb abzpr doplněný některými odbornými funkcionáři z ostatních útvarů soustředěných v záloze (AHEO, PAZS). ZZZU frontu je prostředkem náčelníka zdravotnické správy frontu, který se vytváří po soustředění útvarů určených do ZZZU na operačních směrech za prvosledovými armádami a rozmisťuje se v blízkosti prostoru rozvinutí prvosledových nemocničních základů. Přemisťuje se skoky většinou v čele útvarů a zařízení určených k rozvinutí další NZ a jeho úkolem je podle rozkazů náčelníka zdravotnické správy frontu posilovat prvosledové armády zdravotnickými prostředky typu SZO. popřípadě hygienicko-protiepidemickými zařízeními a odsunovými prostředky, přebírat tyto prostředky zpět do zálohy po splnění jejich úkolu, starat se o jejich doplnění, zásobování a technické zabezpečení a kromě toho likvidovat ohniska hromadných ztrát u frontových útvarů a zařízení. Velitelem ZZZU frontu může být velitel abzpr, v případě určení jiného velitele (velitel některého SZO) bývá jeho zástupcem. V každém případě bude štáb abzpr, kromě případů, kdy bude celý abzpr přidělen jako posilový prostředek armádě, plnit úkoly při řízení celé ZZZU. Povinnosti velitelství a štábu abzpr při řízení zdravotnické zálohy (ZZZU) budou spočívat hlavně v přenášení rozkazů nadřízeného náčelníka jednotlivým útvarům v záloze soustředěným, v organizaci přesunu zálohy do nového prostoru, ve vedení přehledu o počtu, druhu, rozmístění a stupně bojeschopnosti jednotlivých útvarů v záloze soustředěných a o počtu, druhu a místě při-

dělení útvarů přidělených zdravotnické službě nižších velitelských stupňů. K tomu může ještě přistoupit i převzetí některých z těchto útvarů do materiální a technické péče.

IV. Materiální a technické zabezpečení abzpr

Organizace a rozsah materiálního a technického zabezpečení abzpr jsou závislé na:

- skutečné spotřebě materiálových zásob v průběhu plnění úkolu,
- množství pohyblivých zásob a jejich rozložení u útvaru,
- systému doplňování spotřebovaného materiálu nadřízeným orgánem (zásobovacím stupněm).

Potřeba materiálních a technických prostředků pro zabezpečení proudů určených k odsunům se stanoví na základě lhůt nařízených k provedení přeprav, počtu vozidel v jednotlivých proudech, norem spotřeby jednotlivých druhů materiálu, technického stavu vozidel a podmínek, za nichž se bude úkol plnit (činnost nepřítel, stav silnic a počasí, vzdálenosti, roční a denní doba apod.).

Z hlediska množství spotřeby jednotlivých druhů materiálu, organizace a přísunu je účelné dělit zásoby na materiál pravidelné a nepravidelné spotřeby.

Materiál pravidelné spotřeby má převážně spotřební charakter (PHM, munice, proviant apod.). Z hlediska zásobování má tento materiál mimořádný význam, protože jeho objem činí asi 85–90 %.

Mezi základní druhy zahrnujeme:
v m a t e r i á l n í m z a b e z p e č e n í

- zabezpečení stravování příslušníků jednotky i raněných, zásobování proviantem a vodou,

- zásobování PHM a mazivy,
- zásobování výstrojí;

v t e c h n i c k é m z a b e z p e č e n í

- provádění oprav a odsunů poškozených vozidel,
- zásobování náhradními díly a automobilním materiálem,
- zásobování municí a ostatním technickým materiálem.

1. Zabezpečení stravování

Stravování příslušníků autobusových zdravotnických praporů (jednotek) se organizuje tak, aby vojáci dostali nejméně dvakrát za den teplou stravu.

Podle bojové situace a podmínek při plnění přepravního úkolu lze stravování během přepravy zajistit:

- přípravou teplé stravy v polních kuchyních,
- výdejem potravin pro individuální přípravu stravy nebo výdejem suchých dávek proviantu,

— u samostatně jedoucích vozidel ve stravovacích stanicích etapní služby silničního vojska (na frontových silnicích).

Teplá strava bude nejčastěji vydávána v prostoru rozmístění celého útvaru, kde bude i vlastní místo pro rozvinutí hospodářské výdejny. Mohou to být vhodné objekty (místnosti) nebo stany. Plochy pro postavení stanů se upravují, při zamoření dezaktivují a odstraní se vrstva zeminy o síle 5 cm. V okolí hospodářské výdejny se zamezuje víření prachu. Strava se u abzpr připravuje ve dvou polních kuchyních, které mohou pracovat nezávisle na sobě.

K vedení útvarových zásob proviantu (2denní dávky potravin a 1 konzervová dávka potravin) slouží nákladní automobil a na vodu přívěsná cisterna, popřípadě pružná nádrž o obsahu 5000 l. Další konzervovou dávku, již je možno spotřebovat pouze na zvláštní rozkaz, má každý voják u sebe.

Při plnění úkolů se provádí výdej teplé stravy nebo nápoje též v místech zastávek, nakládání nebo vykládání. Do těchto míst je výhodné dopravit stravu (teplý nápoj) v termosech.

Potřebný proviant pro celý abzpr a jemu přidělené jednotky (útvary) odebírá abzpr centrálně vlastním odběrem z určených skladů podle pokynů nadřízeného zásobovacího orgánu. Na vlastním území to mohou být posádkové výdejny proviantu, mimo vlastní území pohyblivá armádní zásobovací základna (PAZ) nebo předsunutá frontová základna (PFZ), nebo její oddělení (OPFZ). V některých případech může být abzpr též napojen na zásobovací systém Velitelství nemocniční základny.

2. Doplnování pohonných hmot

Doplnování vozidel pohonnými hmotami a mazivy se provádí z vlastních zásob abzpr, jež jsou doplňovány centrálně vlastním odběrem z určených zdrojů, obdobných jako u zásobování proviantem.

Jedna náplň PHM celého útvaru pohybující se na výši 24 000 litrů postačí na ujetí kalkulační vzdálenosti cca 500 km s každým vozidlem. Kromě jedné náplně PHM, která je u vozidla, má ještě abzpr 0,5 n ve skladu útvaru.

Základním určujícím činitelem při kalkulacích spotřeby PH je délka úkolu v kilometrech.

Ze zásad o činnosti abzpr vyplývá, že délka jednoho koloběhu při odsunu raněných a nemocných bude sice podle konkrétní situace různá, avšak s ohledem na zásady přibližování zdravotnických etap frontu k vojskovému týlu nebude zpravidla délka koloběhu větší než 150–200 km.

Za tohoto předpokladu náplň PH u vozidel postačí i na dostatečnou zálohu, aniž by bylo nutno doplňovat z praporních zásob v průběhu odsunu. Jednotky mohou být doplněny PH po splnění koloběhu v prostoru rozmístění

celého útvaru. Řidiči doplní ze záložních baněk nádrže vozidel a prázdné baňky načerpají (vymění) v útvarovém skladu PHM. Útvarový sklad PHM tvoří jedna automobilní cisterna 7000 l s cisternovým 3000litrovým přívěsem a jeden nákladní automobil naložený sudy (2000 l PH a mazadla).

Přečerpávání PHM do baněk je výhodné provádět předem a řidičům baňky pouze vyměňovat plné za prázdné. To vyžaduje vytvoření určité oběžné zálohy baněk v množství 300 ks (2 P V3S) u výdejny PHM.

3. Technické zabezpečení

Hlavní opatření pro technické zabezpečení automobilních proudů zahrnuje:

- přípravu vozidel k jízdě, jako kontrolu stavu PH a maziv, kontrolu úplnosti náradí, záložních součástek a zařízení, ženičního náradí, přípravu valníků, u autobusů karosérií pro přepravu raněných, upevnění držáků na nosítka apod.,

- provedení technické prohlídky vozidel a odstranění poruch a závad,

- přípravu dílenských souprav a vyprošťovací techniky,

- organizaci technické uzavírací hlídky (TUH),

- organizaci a způsob technického zabezpečení v průběhu plnění úkolu,

- organizaci a provádění oprav a odsunů poškozené techniky,

- doplňování předepsaných zásob automobilního materiálu.

Pro výkonné technické zabezpečení jsou k dispozici tyto dílenské a vyprošťovací prostředky:

U každé autobusové (automobilní) roty jedna souprava PAD 1, u roty technického a týlového zabezpečení jedna souprava PAD 3 s jedním vyprošťovacím automobilem.

Kapacita oprav (při desetihodinové denní pracovní době):

PAD 1 (3×)	celkem 15 pracovníků	150 hod.
PAD 3 (1×)	celkem 15 pracovníků	150 hod.
		celkem 300 hod.

pracovních denně.

Za tuto dobu mohou dílenské prostředky abzpr provést 20 běžných oprav středního rozsahu.

Potřeba oprav bude záviset jednak na počtu ujetých kilometrů, to jest na provozních ztrátách, jednak na počtu ztrát způsobených bojovou činností nepřítel. Kalkulačně mohou činit celkové průměrné denní ztráty na technice přibližně 5 %.

Z tohoto počtu vozidel počítáme, že 50 % poškozených vozidel bude vyžadovat běžné opravy, 20 % střední opravy, 10 % poškozených vozidel bude vyžadovat generální opravy a 20 % bude nenávratných ztrát.

Nejvíce tedy bude bojeschopnost útvaru závislá na počtu běžných oprav, kterých je nej-

více. Proto bude situace vyžadovat, aby se veškeré dílenské prostředky útvaru věnovaly především provádění tohoto druhu oprav a tím vracely maximální počet techniky zpět do provozu.

Poškozená technika vyžadující opravy vyššího druhu bude soustřeďována na shromaždiště poškozené techniky a předána k opravě dílnám vyšších stupňů, nebo bude postupně opravována po skončení operace.

Organizace vlastního technického zabezpečení závisí na úkolu, který budou jednotlivé roty plnit.

Rotní organické technické prostředky budou zpravidla využívány jako TUH na konci proudů s cílem provádět během přepravy běžné opravy na osách a pomáhat řidičům v odstraňování poruch na vozidlech. Tyto prostředky povezu nejnutnější správkový materiál.

Praporní dílenská souprava PAD 3 bude vy-

užívána k provádění oprav na místě. Manévr s touto dílnou bude navrhovat ZVT v rámci řešení technického zabezpečení prováděného úkolu.

Z á v ě r

Autobusový zdravotnický prapor je nejdůležitějším prostředkem zdravotnické služby pro pozemní odsun raněných a nemocných. Jeho činnost v systému zdravotnického zabezpečení soudobých operací je značně složitá a organizačně i materiálně velmi náročná. To klade samozřejmě vysoké nároky i na přípravu příslušníků těchto útvarů, hlavně těch, kteří zabezpečují jeho činnost po velitelské, organizační, materiální a technické stránce, a proto především těmto funkcionářům je i určen tento článek k usnadnění orientace o úkolech útvaru.